

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 20. januar 2022
(OR. en)

14145/1/21
REV 1 (da, hr)

ECOFIN 1116
UEM 342
SOC 674
EMPL 504
COMPET 849
ENV 910
EDUC 385
RECH 523
ENER 515
JAI 1263
GENDER 118
ANTIDISCRIM 101

FØLGESKRIVELSE

Komm. dok. nr.: COM(2021) 740 final/2

Vedr.: MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN Årlig undersøgelse af
bæredygtig vækst 2022

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2021) 740 final/2.

Bilag: COM(2021) 740 final/2

Bruxelles, den 19.1.2022
COM(2021) 740 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2021) 740 final of 24.11.2021.

Concerns the Danish language version. The subtitle on the cover page was mistranslated.

The text shall read as follows:

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD, RÅDET, DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG, REGIONSUDVALGET
OG DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK**

Årlig undersøgelse af bæredygtig vækst 2022

1. Indledning

Takket være Europas succesfulde udrulning af covid-19-vaccinationskampagnen og afbødning af pandemiens socioøkonomiske konsekvenser er grunden lagt til en vedvarende genopretning. Næsten tre fjerdedele af de voksne europæere er nu fuldt vaccinerede, og EU er dermed førende i denne henseende. Samtidig har EU leveret mere end 1 million doser til resten af verden, dvs. mere end der er blevet leveret internt. En af de største prioriteter vil fortsat være at øge vaccinationsraten, både internt i lyset af de store forskelle mellem medlemsstater, og i resten af verden. Samtidig har den koordinerede politiske respons på pandemien af hidtil uset omfang på EU- og nationalt plan bidraget til at afbøde krisens socioøkonomiske konsekvenser¹.

Vores indsats for at håndtere de umiddelbare følger af chokket oven på covid-19 bærer frugt. I 2021 ventes BNP i euroområdet og EU at vokse med 5,0 %. Takket være forbedringer på arbejdsmarkedet, gunstige finansieringsvilkår og en overbevisende gennemførelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten begynder økonomien i EU at bevæge sig fra en genopretningsfase og over i en opsvingsfase, og den reale BNP-vækst i EU forventes således at udgøre 4,3 % i 2022 og 2,5 % i 2023. Arbejdsløsheden falder stødt, selv om den fortsat ligger en anelse over niveauet før krisen. Forventningen er, at jobskabelsen fremadrettet vil bevæge sig i takt med genopretningen, og at arbejdsløsheden vil falde til 6,7 % i 2022 for derefter at flade yderligere til 6,5 % i 2023, dvs. niveauet før krisen. Inflationspresset er steget som følge af stigende energipriser og afbrydelser i forsyningskæderne. Inflationen ventes at toppe på 4 % ved udgangen af 2021 og derefter at falde til 1,4 % i 2023. Den næste tid er præget af stor usikkerhed og betydelige risici, bl.a. med hensyn til pandemiens udvikling såvel inden for som uden for EU.

Samordningen af de økonomiske politikker er gradvist begyndt at dreje sig om at lægge grunden til en transformativ og inklusiv genopretning og større modstandsdygtighed. Den økonomiske aktivitet skal i stigende grad tilpasses de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed, dvs. miljømæssig bæredygtighed, produktivitet, retfærdighed og makroøkonomisk stabilitet². Disse fire dimensioner bør ikke ses isoleret, da de styrker hinanden med et fælles mål: Omstillingen til en bæredygtig, resilient og inklusiv økonomisk model ved hjælp af større udbredelse og anvendelse af digitale og rene teknologier, hvilket kan gøre Europa førende inden for omstilling. Europas politiske dagsorden på det økonomiske, sociale og miljømæssige område bør således sikre, at regeringer på alle niveauer, virksomheder, arbejdsmarkedsparter og husholdninger bidrager konsekvent til at nå vores mål for den grønne og den digitale omstilling samt de mål for beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse, der er fastsat i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, samtidig med at der sikres stabilitet i vores økonomi, et velfungerende indre marked, og at ingen lades i stikken.

Unionen har fremlagt en ambitiøs politisk dagsorden for at styre en bæredygtig, retfærdig og inklusiv genopretning og gøre EU's økonomi mere modstandsdygtig over

¹ Europa-Kommissionen — EU's økonomi efter covid-19: betydning for den økonomiske styring (COM(2021) 662 final af 19.10.2021).

² Europa-Kommissionen — Årlig strategi for bæredygtig vækst 2020 (COM (2019) 650 final af 17.12.2019).

for fremtidige chok og samtidig ændre vores økonomier og samfund i overensstemmelse med ambitionerne for den dobbelte omstilling. Siden sidste års årlige strategi for bæredygtig vækst er Unionens grønne, digitale og sociale ambitioner blevet øget for at håndtere de tiltagende udfordringer, vi står over for. I juli 2021 fremlagde Kommissionen de første "Fit for 55"-forslag³ med henblik på at gøre klima-, energi-, arealanvendelses-, transport- og beskatningspolitikkerne egnede til at reducere nettodrivhusgasemissionerne med mindst 55 % inden 2030, hvilket er et mål, der er fastsat i den europæiske klimalov. Kommissionen har vedtaget en handlingsplan for nulforurening og vil fortsat gennemføre sin dagsorden for den europæiske grønne pagt for at beskytte, bevare og forbedre naturkapitalen og afkoble BNP-væksten fra brugen af naturressourcer. Desuden foreslog Kommissionen i september 2021 en ny forvaltningsramme, der skal bidrage til at sikre, at EU når sit mål om en digital omstilling af det europæiske samfund og den europæiske økonomi⁴. Ifølge forslaget skal der udarbejdes nationale strategiske køreplaner for opfyldelsen af målene for det digitale årti samt værktøjer til at fremskynde og lette digitale flerlandeprojekter. For at imødegå pandemiens negative virkninger, bidrage til at opnå opadgående social og økonomisk konvergens, men også styrke Unionens indsats for at opnå en digital, grøn og retfærdig omstilling, bekræftede stats- og regeringscheferne på det sociale topmøde i Porto i maj 2021 på ny det fælles tilsagn om yderligere at gennemføre den europæiske søjle for sociale rettigheder og hilste EU's nye overordnede mål for beskæftigelse, kvalifikationer og fattigdomsbekæmpelse velkommen⁵. En stabil økonomi, der bygger på langsigtede politikker og en retfærdig omstilling for dem, der er mest berørt af forandringerne, er en forudsætning for at nå disse høje ambitioner.

Genopretnings- og resiliensfaciliteten, der er en del af EU's direkte respons for at komme stærkere ud af pandemien, vil spille en central rolle med hensyn til at skabe en modstandsdygtig EU-økonomi, der er klar til den dobbelte omstilling. Faciliteten, der er blevet indlemmet i det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker, vil være det vigtigste redskab til gennemførelse af den politiske dagsorden i de kommende måneder og år. Gennemførelsen af de brede sæt af ambitiøse og gensidigt forstærkende foranstaltninger i genopretnings- og resiliensplanerne vil bidrage til at stimulere den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen og sikre en retfærdig og inklusiv grøn og digital omstilling. Et af facilitetens vigtigste innovative elementer er dens resultatbaserede karakter. Midlerne vil blive udbetalt, efterhånden som medlemsstaterne gennemfører de sammenhængende investeringer og reformer, der er fastlagt i deres planer. Dette vil sikre, at begge typer foranstaltninger gennemføres parallelt, idet eksisterende mangler og udfordringer tackles, og flaskehalse for investeringer fjernes, og der sikres en mere bæredygtig og inklusiv BNP-vækst.

Med godkendelsen af genopretnings- og resiliensplanerne og de første udbetalinger af midler til medlemsstaterne rettes det afgørende fokus nu på gennemførelsesfasen. På

³ Europa-Kommissionen — "Fit for 55": realisering af EU's klimamål for 2030 på vej mod klimaneutralitet (COM(2021) 550 final af 14.7.2021).

⁴ Europa-Kommissionen — Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af politikprogrammet for 2030: Vejen mod det digitale årti (COM(2021) 574 final af 15.9.2021).

⁵ De ambitiøse EU-mål er: mindst 78 % af befolkningen i alderen 20-64 bør være i beskæftigelse; mindst 60 % af alle voksne bør deltage i efteruddannelse hvert år; og antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse bør nedbringes med mindst 15 millioner.

tidspunktet for vedtagelsen af nærværende meddelelse er 22 genopretnings- og resiliensplaner blevet godkendt af Kommissionen og af Rådet. Siden august 2021 er der således blevet foretaget forfinansieringsbetalinger på 52,3 mia. EUR til 17 medlemsstater. Samlet set beløber de planer, som Rådet indtil videre har godkendt, sig til 291 mia. EUR i ikkertilbagebetalingspligtig finansiering og 154 mia. EUR i lån. Al opmærksomhed bør nu rettes mod medlemsstaternes gennemførelse af reformer og investeringer i overensstemmelse med de aftalte milepæle og mål for at anspore til genopretning og jobskabelse, styrke Europas modstandsdygtighed og sikre en varig indvirkning på EU's samfund, økonomi og miljø. Kommissionens instrument for teknisk støtte bidrager til gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne. I denne fase vil Kommissionen fortsat føre en tæt dialog med medlemsstaterne og sikre behørig inddragelse af Europa-Parlamentet og Rådet, regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre vigtige interessenter.

Det er vigtigt at sikre komplementaritet og sammenhæng mellem de reformer og investeringer, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, og de investeringer, der finansieres under samhørighedspolitikken og andre EU-instrumenter i de kommende år, samt foranstaltninger, der finansieres på nationalt plan. For at frigøre de i alt 500 mia. EUR i finansiering under samhørighedspolitikken er en af prioriteterne for det kommende år hurtigt at få afsluttet drøftelserne om partnerskabsaftalerne og programmerne under den nye programmeringsperiode, herunder under Fonden for Retfærdig Omstilling. Det vil kræve en koordineret indsats fra alle medlemsstater, hvor de mobiliserer al tilgængelig offentlig og privat finansiering med henblik på at nå de ambitiøse mål for EU's politiske dagsorden.

Dette års årlige undersøgelse af bæredygtig vækst skitserer de politiske prioriteter i det kommende år og opstiller vejledende principper for gennemførelsen heraf i det europæiske semester 2022. Det europæiske semester udgør en veletableret ramme for samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker og vil fortsat fungere som sådan i genopretningsfasen, ligesom det vil hjælpe med at fremme den dobbelte omstilling. Ligesom i de foregående år vil de politiske prioriteter blive struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed og i overensstemmelse med målene for bæredygtig udvikling. I meddelelsen skitseres også de vigtigste karakteristika ved det europæiske semester 2022, og der redegøres for de vigtigste ændringer i forhold til tidligere forløb under hensyntagen til behovet for at tilpasse det efter processerne under genopretnings- og resiliensfaciliteten.

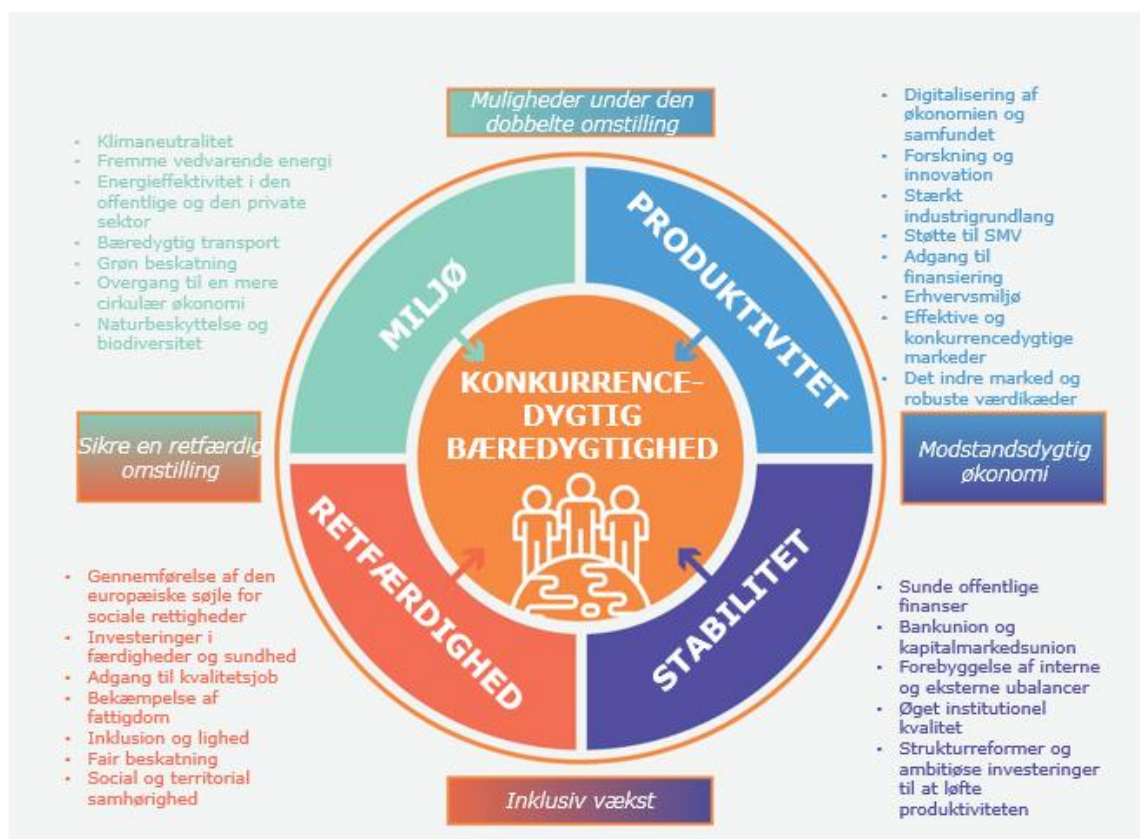
2. De fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed som vejledende principper for EU's genopretning

De fire komplementære dimensioner af EU's dagsorden for konkurrencedygtig bæredygtighed, dvs. miljømæssig bæredygtighed, produktivitet, retfærdighed og makroøkonomisk stabilitet, der blev lanceret i begyndelsen af den nuværende Kommissions mandatperiode, er mere relevante end nogensinde før. Dimensionerne er tæt forbundne og bør være gensidigt forstærkende og har været retningsgivende for medlemsstaternes reform- og investeringsdagsordener i de seneste år og indtager en fremtrædende plads i genopretnings- og resiliensfacilitetens mål.

Europa har valgt at gå forrest i omstillingsprocessen for at udnytte de muligheder, der findes inden for miljøbeskyttelse og bekæmpelse af klimaændringer samt inden for digitale

teknologier. En af de største udfordringer for de økonomiske og sociale politikker er at sikre, at de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed gensidigt styrker hinanden. En bæredygtig økonomi, der giver mulighed for politikker med et langt sigte og en inklusiv og retfærdig omstilling for alle EU-borgere og -regioner, vil fortsat stå i centrum for EU's genopretningsdagsorden. I den forbindelse er det vigtigt at huske, at konkurrencedygtig bæredygtighed og modstandsdygtighed er to sider af samme sag. Som anført i den strategiske fremsynsrapport 2020⁶ er modstandsdygtighed evnen til ikke alene at kunne modstå og håndtere udfordringer, men også til at omstille sig på bæredygtig, retfærdig og demokratisk vis.

Figur 1: De fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed og deres sammenhæng

2.1 Miljømæssig bæredygtighed

Klimaændringer og miljøforringelse kræver øjeblikkelig handling. I løbet af 2021 blev Europa ramt af alvorlige hedeølger, skovbrande og oversvømmelser, som klart og smertefuldt viste den indvirkning, som klimaændringerne kan have på vores liv og levebrød. Desuden er de samlede økonomiske konsekvenser af klimaændringerne stigende og fortjener særlig opmærksomhed. Omkostningerne ved manglende handling er betydeligt højere end omkostningerne ved at opfylde vores klimaambitioner. Derfor er det vigtigt at sikre, at den økonomiske genopretning går hånd i hånd med en hurtig gennemførelse af den grønne

⁶ Europa-Kommissionen — Strategisk fremsynsrapport 2020 — Med kurs mod et mere modstandsdygtigt Europa (COM(2020) 493 final).

omstilling, og at økonomien bringes på rette spor for at opfylde EU's tilsagn om at blive det første klimaneutrale kontinent i 2050.

Kommissionen har fremlagt en ambitiøs grøn reformdagsorden, som nu skal gennemføres hurtigt. Vi bør udnytte den kommende periode til at muliggøre de nødvendige reformer og investeringer for at dekarbonisere EU's økonomi og sikre en socialt retfærdig grøn omstilling. Den europæiske grønne pagt og navnlig "Fit for 55"-pakken lægger byggestenene for morgendagens økonomi i EU. Skelsættende strategier vedrørende klima og energi, brint, vedvarende offshore-energi, bekæmpelse af metanemissioner, biodiversitet, cirkulær økonomi, nulforurening, bæredygtig og intelligent mobilitet, renoveringsbølge, bæredygtige fødevarer og mange flere er retningsgivende for reformer og investeringer. De foreslåede initiativer omfatter grønne beskatningsforanstaltninger, såsom det opdaterede energibeskatningsdirektiv, med henblik på at tilpasse EU's skatte- og klimapolitikker og skabe incitament til grønne forretningsmodeller, samtidig med at de sociale virkninger afbødes. Med den foreslåede CO₂-grænsetilpasningsmekanisme indføres der CO₂-prissætning på visse importerede varer, og dermed tilskyndes virksomheder og stater i resten af verden til at tage skridt i samme retning. På nationalt plan vil gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne gøre det muligt at gennemføre grønne reformer, der kan bidrage til at nedbringe en del af drivhusgasemissionerne. Flere medlemsstater har i deres genopretnings- og resiliensplaner foreslået energieffektiviseringsreformer, lettelser af tilladelsesprocedurer for vedvarende energi, støtte til grøn forskning og innovation⁷ eller skatteincitament til fremme af bæredygtige mobilitetsmodeller.

Opfyldelsen af EU's ambitiøse dagsorden for den grønne pagt vil kræve omfattende investeringer. For det næste årti anslås de yderligere private og offentlige investeringer, der skal til for at gennemføre den grønne omstilling, at beløbe sig til næsten 520 mia. EUR om året⁸. De 22 genopretnings- og resiliensplaner, der indtil videre er blevet godkendt, forventes at øge de grønne investeringer med samlet set mindst 192 mia. EUR⁹ over de næste seks år og vil dække områder som energiproduktion, bygningsrenovering, bæredygtig transport og klimatilpasning. Samhørighedspolitikken vil bidrage med omkring 150 mia. EUR i grønne investeringer over de ti år. Der vil være behov for betydelige yderligere investeringer for at gennemføre den nødvendige omstilling på arbejdsmarkedet og støtte omskoling og opkvalificering, begge forudsætninger for en retfærdig og effektiv omstilling. Men offentlig finansiering vil ikke være tilstrækkelig til at dække de massive investeringer, der er nødvendige for en vellykket gennemførelse af den grønne omstilling, og den må heller ikke fortrænge private investeringer. Det er vigtigt, at den offentlige sektor bidrager til at kanalisere privat finansiering over i klimaresiliens, herunder ved at skabe en befordrende ramme, fremmer yderligere udvikling af kapitalmarkeder inden for bæredygtig finansiering, forbedrer koordineringen af offentlige og private FoU-investeringer og yder målrettet støtte. Det vil derfor være vigtigt at anvende de offentlige investeringer og reformer, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, til at mobilisere private investeringer.

⁷ Europa-Kommissionen — Meddelelse om europæiske emissioner (COM (2021) 609 final af 29.9.2021).

⁸ Se tekstboks 2 i Europa-Kommissionen — EU's økonomi efter covid-19: betydning for den økonomiske styring (COM(2021) 662 final).

⁹ Foreløbige skøn foretaget af Kommissionens tjenestegrene.

Den sociale dimension står i centrum for EU's ambitiøse grønne dagsorden. Den grønne omstilling vil skabe enorme muligheder og dermed skabe job, innovation og øget modstandsdygtighed over for chok. Men den vil også indebære gennemgribende ændringer, især for de dårligst stillede, samt for visse regioner og sektorer, som f.eks. kulmineregioner og sektorer, der er berørt af den industrielle omstilling og de dermed forbundne omstrukturingsprocesser, som ofte indebærer tab af arbejdspladser og indtægter. Derfor har den europæiske grønne pagt til formål at sikre en retfærdig fordeling af den krævede indsats, idet alle sektorer af økonomien og samfundet bidrager, mens der træffes specifikke foranstaltninger for dem, der har behov for det¹⁰. Kommissionen har foreslået en ny social klimafond til støtte for sårbare lav- og mellemindkomsthusholdninger, transportbrugere og mikrovirksomheder, som vil blive hårdest ramt af indførelsen af CO₂-priser inden for vejtransport og bygninger. Inden for rammerne af det europæiske semester vil vi nøje overvåge de sociale virkninger og, hvor det er relevant, foreslå målrettede henstillinger for at sikre, at ingen lades i stikken. Komplementaritet med de foranstaltninger, der støttes under genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil være en prioritet. Kommissionen vil inden årets udgang med henblik på at vejlede medlemsstaterne i at udnytte mulighederne og minimere de socioøkonomiske risici ved den grønne omstilling foreslå en rådshenstilling om håndtering af de beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter af klimaomstillingen.

Omstillingen til ren energi er vores bedste forsikring mod energipriseshok. Den kraftige stigning i energipriserne, som EU i øjeblikket står over for, og som primært er drevet af en stigende global efterspørgsel efter energi og gas i særdeleshed, vækker stor bekymring blandt alle EU-borgere, virksomheder og økonomien som helhed. Stigningen i energipriserne påvirker lav- og lavindkomsthusholdninger i forholdsvis højere grad og risikerer at øge energifattigdommen. Kommissionen har præsenteret en værktøjskasse¹¹ med foranstaltninger til at tackle udfordringerne og afbøde virkningerne af midlertidige energiprisstigninger på en koordineret måde. På kort sigt kan tidsbegrænset indkomststøtte til sårbare husholdninger, foranstaltninger til beskyttelse af erhvervslivet og målrettede skattelettelser bidrage til at afbøde virkningerne. Strukturelt set er forbedringer af energieffektiviteten, elektrificering af energiforsyningen og fortsatte investeringer i vedvarende og kulstoffattig energi sammen med fremme af udbredelsen heraf afgørende for at sikre overkommelige energipriser i fremtiden. Den grønne omstilling fremmer brugen af lokal, vedvarende energi, hvilket mindsker vores afhængighed af udenlandske energikilder og samtidig øger energieffektiviteten, og den mindsker dermed vores energibehov. Det er vigtigt at tackle de negative virkninger af pludselige prisstigninger og sikre overkommelige priser uden at opsplitte EU's indre marked for energi for at undgå at bremse investeringer i den grønne omstilling i energi- og industrisektorerne.

Den grønne omstilling er udformet med henblik på at værne om vores velstand og velfærd og samtidig skabe muligheder. Investeringer og reformer med henblik på at reducere luft-, vand- og jordforurening ved kilden vil medføre store økonomiske besparelser, f.eks. med hensyn til sundhedspleje, tabte arbejdsdage, skader på bygninger og tab af

¹⁰ Mekanismen for retfærdig omstilling, herunder Fonden for Retfærdig Omstilling, vil yde målrettet støtte til økonomisk diversificering og jobskabelse i de områder, der står over for de alvorligste socioøkonomiske udfordringer som følge af omstillingen til klimaneutralitet.

¹¹ Europa-Kommissionen — Håndtering af stigende energipriser: en værktøjskasse for handling og støtte (COM(2021) 660 final af 13.10.2021).

afgrøder. Forbedringer af miljøinfrastrukturen (f.eks. inden for vand og affald), beskyttelse og genopretning af biodiversitet og naturlige økosystemer samt sikring af bæredygtige fødevarer systemer vil styrke vores modstandsdygtighed, skabe nye forretningsmuligheder og forbedre folkesundheden. En udfasning af miljøskadelige subsidier og anvendelse af økonomiske instrumenter til at gennemføre princippet om, at forureneren betaler, vil give yderligere incitamenter og finansiering til den grønne omstilling.

Digitalisering kan yde et stort bidrag til den grønne omstilling. Den grønne og den digitale omstilling er uløseligt forbundet, og den ene kan ikke lykkes uden den anden. Digitaliseringen af samfundet vil bidrage til at reducere dets kulstoffodaftryk, f.eks. gennem en mere effektiv anvendelse af energi og ressourcer. Samtidig skal digitale teknologier gøres renere og mere energieffektive. Genopretnings- og resiliensplanerne indeholder adskillige foranstaltninger til at sikre intelligent og bæredygtig anvendelse af ressourcer, herunder grønnere digitale teknologier, hvilket bl.a. kræver opbygning af tilstrækkelige færdigheder. EU er også ved at se nærmere på frivillige og bindende foranstaltninger, såsom den europæiske grønne digitale koalition, med henblik på at hjælpe den private sektor med at blive klimaneutral og anvende flere vedvarende ressourcer.

2.2 Produktivitet

Europas evne til at øge produktiviteten og innovationen vil være afgørende for at sikre borgernes velstand i fremtiden. Dette vil kræve en velafstemt blanding af reformer og private og offentlige investeringer, der understøtter konkurrenceevnen og jobskabelsen. Produktivitetsvækst er en afgørende drivkraft for økonomisk velstand, velfærd og konvergens på lang sigt. Produktivitetsvæksten i EU har imidlertid været aftagende i de seneste årtier, og tendensen fortsætter. EU-virksomhedernes evne til at indføre nye teknologier, navnlig digitale teknologier, opskalere deres aktiviteter og opdatere deres produktionsmetoder vil spille en afgørende rolle med hensyn til at øge deres produktivitet og konkurrenceevne både i det indre marked og globalt. Dette kræver, at arbejdsstyrken opkvalificeres og omskoles med henblik på at mestre morgendagens produktionsmodeller. Det kræver også, at der gennemføres understøttende reformer, som skaber en ramme, der fremmer en sådan teknologisk tilpasning og innovation, såsom bedre koordinering af forsknings- og innovationspolitikker, styrkelse af overførsel og udnyttelse af viden og støtte til udvikling og indførelse af teknologier i virksomheder, navnlig SMV'er og nystartede virksomheder. I den forbindelse er det afgørende at frigøre private investeringer gennem målrettede offentlige støtteforanstaltninger.

Et velfungerende indre marked, hvor der sikres fair og effektiv konkurrence¹², er i sig selv en vigtig kilde til produktivitet for EU's økonomi. Teknologiske fremskridt spredes hurtigere i et enhedsmarked, og velfungerende og konkurrenceudsatte produkt- og tjenestemarkeder er en vigtig drivkraft for produktivitetsvækst, da de muliggør en mere effektiv ressourcefordeling. Covid-19-krisen har fremhævet behovet for at opretholde den frie bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital i det indre marked. De konkrete

¹² Kommissionen er i færd med at foretage en omfattende revision af konkurrencepolitikken, jf. Europa-Kommissionen — En konkurrencepolitik egnet til nye udfordringer (COM(2021) 713 final af 18.11.2021).

foranstaltninger, der er bebudet i den årlige rapport om det indre marked¹³, såsom en strukturel løsning til sikring af de fire friheder i tilfælde af fremtidige kriser (nødinstrumentet for det indre marked) og analysen af mulige løsninger til afhjælpning af den konstaterede forsyningsknaphed, vil være afgørende for at styrke det indre markeds modstandsdygtighed. Respekt for retsstatsprincippet, navnlig uafhængige og effektive retssystemer af høj kvalitet, effektive korruptionsbekæmpelsesstrukturer, rammer for bekæmpelse af hvidvask af penge og bekæmpelse af svig er vigtige faktorer for erhvervsklimaet og det indre markeds virkemåde. Som komplement til det europæiske semester omhandler en af søjlerne i Kommissionens rapport om retsstatssituationen også retsvæsenets virkemåde.

Medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner indeholder en lang række reformer, der har til formål at forbedre erhvervsklimaet og fremme indførelsen af digitale og grønne teknologier. Disse reformer vil blive ledsaget af en betydelig indsats for at digitalisere strategiske sektorer i den offentlige forvaltning og retsvæsenet. Denne indsats er en direkte reaktion på landespecifikke henstillinger, der er blevet rettet til medlemsstaterne i de foregående år på områder som gennemførelse af konkurrencefremmende reformer, gennemførelse af mere dynamiske og gennemsigtige offentlige indkøb, styrkelse af retssystemet, effektivisering af den offentlige forvaltning, herunder skatteforvaltningen, lovgivningsmæssig forenkling, videreudvikling af e-forvaltnings- og e-retsplejetjenester og fremme af velfungerende insolvensregler. En fuld gennemførelse af disse reformer forventes at forbedre erhvervsklimaet i hele EU og samtidig fremme yderligere digital innovation med en positiv indvirkning på produktiviteten. Dette vil have bredere positive virkninger, f.eks. ved at skabe kvalitetsjob og fremme finanspolitisk holdbarhed.

Investeringer i indførelse af avancerede digitale teknologier og forskning og innovation er afgørende for gennemførelsen af den digitale omstilling. Der er betydelig mangel på digitale investeringer i den europæiske private sektor i forhold til andre jurisdiktioner¹⁴. De vedtagne genopretnings- og resiliensplaner vil bidrage med 117 mia. EUR til den digitale omstilling. Støtten er f.eks. rettet mod digital innovation, FoI og avancerede digitale teknologier (17 mia. EUR), herunder udvikling af kunstig intelligens og supercomputere. Der er også afsat betydelige midler til at støtte den digitale omstilling af den offentlige forvaltning (43 mia. EUR) eller virksomheder (24 mia. EUR), hvoraf de fleste er til gavn for små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Også konnektivtetsforanstaltninger, f.eks. udrulning af 5G-net, indgår i adskillige planer (13 mia. EUR). Programmer under EU's samhørighedspolitiske fonde samt andre programmer inden for EU-budgettet forventes også at øge investeringerne i digitale forsknings- og innovationsaktiviteter betydeligt i forhold til de tidligere programmer.

Disse investeringer i teknologi skal suppleres med investeringer i mennesker og færdigheder, navnlig styrkede digitale færdigheder, gennem reformer af uddannelsessystemerne og opkvalificerings- og omskolingsprogrammer. Den digitale

¹³ Europa-Kommissionen — Årlig rapport om det indre marked 2021. Ledsagedokument til meddelelsen "Ajourføring af den nye industristrategi 2020: Opbygning af et stærkere indre marked til fremme af Europas genopretning" (SWD(2021) 351 final af 5.5.2021).

¹⁴ For et eksempel på investeringsforskellen i forhold til EU's vigtigste konkurrenter henvises til tabel 2 i Europa-Kommissionens meddelelse "Identifying Europe's recovery needs", som ledsager meddelelsen "Et vigtigt øjeblik for Europa: Genopretning og forberedelser til den næste generation" (SWD (2020) 98 final af 27.5.2020).

omstilling skrider hastigt fremad og medfører en kraftigt efterspørgsel efter digitale færdigheder. Færdigheder inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) er afgørende for at muliggøre udvikling og indførelse af avancerede digitale teknologier i vores økonomier. For at sikre et tilstrækkeligt antal højt kvalificerede medarbejdere skal der ydes en større indsats for at støtte unge, navnlig kvinder og piger. Dette bør bl.a. ske ved at sikre, at hele befolkningen som minimum besidder mindst grundlæggende digitale færdigheder og softwarefærdigheder. Personer i den arbejdsdygtige alder skal have let adgang til økonomisk overkommelig og relevant uddannelse, som kan udstyre dem med de nødvendige færdigheder. Dette er vigtigt på tværs af økonomiske sektorer og virksomheder, navnlig SMV'er. Digitale færdigheder er også en vigtig katalysator for den grønne omstilling. Genopretnings- og resiliensfaciliteten vil bidrage betydeligt til udviklingen af færdigheder (de vedtagne planer bidrager med 47 mia. EUR til foranstaltninger til støtte for uddannelse og færdigheder i alle aldersgrupper) med særligt fokus på digitale færdigheder (20 mia. EUR)¹⁵.

Endvidere er ansvarlig adgang til ressourcer, ressourceeffektivitet og produktivitet ikke kun vigtig for miljøvelfærden, men også for den økonomiske velfærd. EU er nødt til at fremskynde overgangen til et økonomisk system, der anvender ressourcer på en mere intelligent og bæredygtig måde, med henblik på at reducere forbrugsfodaftrykket. Med udgangspunkt i det indre marked og de digitale teknologiers potentiale kan den cirkulære økonomi styrke EU's industrigrundlag og fremme etablering af virksomheder og iværksætterier blandt SMV'er, samtidig med at EU's modstandsdygtighed og åbne strategiske autonomi styrkes. Den cirkulære økonomi vil sikre, at borgerne får velfungerende og sikre produkter af høj kvalitet, som er økonomisk overkommelige og effektive, holder længere og er udformet med henblik på genbrug, reparation og højkvalitetsgenanvendelse. En hel række nye bæredygtige tjenester, product-as-a-service-modeller og digitale løsninger vil føre til bedre livskvalitet, innovative job og bedre viden og færdigheder.

EU-økonomiens modstandsdygtighed beror på robuste forsyningskæder. En hurtig gennemførelse af industristrategien og 2021-ajourføringen heraf¹⁶ er afgørende for at begrænse strategisk afhængighed og afbøde midlertidige eller vedvarende flaskehalse i de internationale forsyningskæder for vigtige input til Europas industrielle økosystemer. EU er en vigtigt global importør og eksportør og har en høj grad af åbenhed over for handel og investeringer. Globale logistikkriser, som dem EU oplever inden for computerchips og visse råstoffer, påvirker en lang række industrielle økosystemer, herunder procykliske industrier som bilindustrien og bygge- og anlægssektoren. Flaskehalse i forsyningskæden har en negativ indvirkning på virksomhedernes produktivitet, beskæftigelse, omsætning og ind- og udtræden på markedet, og de kan påvirke EU's evne til at reagere på en sundhedskrise. EU's øgede ambitioner med hensyn til grøn og digital omstilling kræver et politisk skift for at tackle nuværende eller fremtidige strategiske afhængigheder af de produkter og teknologier, der vil være drivkraften bag Europas industrielle omstilling og dermed også adressere de underliggende forsyningsikkerhedsproblemer. Kommissionen vil fremlægge en europæisk chiplov for bedre at koordinere EU's indsats inden for forskning og udformning af halvledere og lette produktionen heraf i Europa.

¹⁵ Foranstaltninger til støtte for uddannelse og færdigheder medregnes som en del af de sociale udgifter, mens digitale færdigheder er indregnet i det digitale bidrag.

¹⁶ Europa-Kommissionen — Ajourføring af den nye industristrategi 2020: Opbygning af et stærkere indre marked til fremme af Europas genopretning (COM(2021) 350 final af 5.5.2021).

2.3 Retfærdighed

Retfærdighed skal være kernen i genopretningen efter det tilbageslag, som covid-19-pandemien har forårsaget. Krisen har haft forskellige konsekvenser for forskellige befolkningsgrupper, sektorer og regioner. Især unge og lavtuddannede arbejdstagere og personer med indvandrerbaggrund er blevet ramt uforholdsmæssigt hårdt. Kvinder og mænd er blevet påvirket forskelligt¹⁷. Den midlertidige støtte til mindske af risiciene for arbejdsløshed i en nødsituation (SURE) har med succes bidraget til at tackle de negative økonomiske og sociale konsekvenser af pandemien. Efterhånden som økonomien bedres, vil vi sandsynligvis observere yderligere ændringer i fordelingen af job. Pandemien har medført eller fremskyndet udviklingen i efterspørgslen, forbrugsmønstrene og forretningsmodellerne. I hele økonomien skabes der nye job, mens andre jobfunktioner bliver mindre efterspurgt. Dette indebærer en stor andel af jobskift og fornyet mangel på arbejdskraft i nogle medlemsstater og sektorer. I den forbindelse bør der lægges større vægt på at forbedre arbejdsmarkedernes evne til at foregribe og tilpasse sig forandringer, samtidig med at ingen lades i stikken. Reforme af skatteordningerne og de sociale ordninger kan bidrage til at mindske uligheder og tilskynde til deltagelse på arbejdsmarkedet.

Covid-19-pandemien havde en asymmetrisk indvirkning på de europæiske regioner på grund af deres forskellige økonomiske specialiseringsområder. Regioner, der er afhængige af turisme, er blevet særlig hårdt ramt, men andre kontaktintensive tjenesteydelser er også blevet hårdt ramt. Andre sektorer blev mindre påvirket, men oplevede stadig et fald i aktiviteten, navnlig inden for fremstillings- og byggesektoren. Antallet af arbejdstimer faldt mest mellem 2019 og 2020 i Grækenland, Spanien, Portugal og Italien og navnlig i regioner med store turistøkonomier. Endelig var de mere økonomisk udviklede EU-regioner mindre berørt end mindre økonomisk udviklede regioner og regioner under omstilling.

På længere sigt er det vigtigt at sørge for veludformede og effektive aktive arbejdsmarkedspolitikker kombineret med passende støtte fra offentlige arbejdsformidlinger og sociale beskyttelsessystemer, som kan ledsage arbejdstagerne under den grønne og den digitale omstilling. I den forbindelse fremhæves i Kommissionens henstilling om effektiv aktiv støtte til beskæftigelse (EASE)¹⁸ betydningen af at udvikle og gennemføre sammenhængende politiske pakker, herunder ansættelses- og overgangsincitament, opkvalificering og omskoling og øget støtte fra offentlige arbejdsformidlinger. Opmærksomheden bør navnlig rettes mod de unge, der er blevet særlig hårdt ramt af covid-19-pandemien. Der bør også tages hånd om langvarige udfordringer i forbindelse med en aldrende arbejdsstyrke samt arbejdsmarkedsdeltagelsen blandt kvinder og personer med handicap.

Uddannelse, læring og færdigheder er afgørende faktorer for social inklusion og økonomisk vækst, og deres rolle skal styrkes under hensyntagen til udfordringerne og mulighederne i den dobbelte omstilling. Covid-19-krisen medførte forstyrrelser, til dels på grund af ulige adgang til onlinelæring, og har haft negativ indvirkning på elevernes mentale

¹⁷ Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, "Gender Equality Index 2021 Report", november 2021.

¹⁸ Kommissionens henstilling (EU) 2021/402 af 4. marts 2021 om en effektiv og aktiv støtte til beskæftigelse efter covid-19-krisen (EASE) (C(2021) 1372) (EUT L 80 af 8.3.2021, s. 1).

sundhed. Dette kan få længerevarende konsekvenser, bl.a. i form af lave niveauer af grundlæggende færdigheder og suboptimale uddannelsesmæssige resultater, og kan derfor øge de eksisterende uligheder på uddannelsesområdet. Medlemsstaterne vil skulle intensivere deres indsats for at forbedre læringsresultaterne på tværs af deres uddannelsessystemer. Samtidig bør livslang læring fremmes for at afhjælpe eksisterende og nye misforhold mellem efterspurgte og udbudte kvalifikationer, navnlig i forbindelse med den dobbelte omstilling, ved i væsentlig grad at øge voksnes deltagelse i opkvalificering og omskoling. Opfyldelse af EU's mål for uddannelse, erhvervsuddannelse og udvikling af færdigheder vil gøre det lettere at opnå en vellykket digital og grøn omstilling og tackle de dermed forbundne udfordringer med hensyn til behovet for tilpasning af færdigheder. Der vil navnlig være behov for reformer for at mindske uddannelsesmæssige uligheder, tackle skævhederne mellem by og land, herunder med hensyn til digital konnektivitet, mindske risikoen for skolefrafald og dårlige resultater og sikre muligheder for kompetenceudvikling for alle voksne uanset deres kvalifikationsniveau. Det er lige så vigtigt, at universiteterne spiller en større rolle med hensyn til at øge de videregående uddannelsers kvalitet og arbejdsmarkedsrelevans og fremme inklusion, mangfoldighed og ligestilling mellem kønnene.

Gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder er afgørende for at opnå opadgående social og økonomisk konvergens. I handlingsplanen for gennemførelsen af søjlen foreslog Kommissionen nye EU-mål for beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse, der skal nås inden 2030, samt en revideret social resultattavle med henblik på integration af målene i det europæiske semester. I forslaget til den fælles beskæftigelsesrapport 2022, som indgår i denne efterårspakke, er der et øget fokus på søjlens principper, og EU's overordnede mål for 2030 og nøgleindikatorerne i den reviderede sociale resultattavle er en integreret del af analysen. Det fremgår af rapporten, at fremgangen på arbejdsmarkedet tydeligvis er ved at få godt fat, men der advares også om begyndende mangel på arbejdskraft samt vedvarende lav beskæftigelsesfrekvens blandt unge og kvinder. Genopretningen og den grønne og den digitale omstilling øger sandsynligheden for, at nogle job ikke vil blive genoprettet, hvilket gør det vigtigt at støtte jobskift, navnlig i de aktive arbejdsmarkedspolitikker og opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger. I rapporten understreges desuden betydningen af stærke sociale beskyttelsessystemer, som i de fleste medlemsstater bidrog til at afbøde faldet i husstandsindkomsterne og holde andelen af personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, på et stabilt niveau.

Genopretnings- og resiliensplanerne omfatter en lang række reformer og investeringer, som vil bidrage til at styrke den sociale samhørighed og modstandsdygtighed. Foranstaltningerne i forbindelse med dette tematiske fokus i de planer, som Rådet allerede har godkendt, beløber sig til ca. 135 mia. EUR, hvilket svarer til ca. 30 % af de samlede finansielle tildelinger for de godkendte planer. Foranstaltningerne omfatter f.eks. reformer og investeringer med henblik på at gøre de aktive arbejdsmarkedspolitikker mere effektive, øge de offentlige arbejdsformidlingers kapacitet og støtte kvinders og dårligt stillede gruppers deltagelse på arbejdsmarkedet. De omfatter også foranstaltninger til at forbedre adgangen til uddannelse af høj kvalitet på alle niveauer, digital uddannelse, herunder opkvalificering og omskoling af voksne i den erhvervsaktive alder for at sikre, at de kan trives i et miljø i hastig forandring og drage fuld fordel af den grønne og den digitale omstilling. Endelig har genopretnings- og resiliensplanerne også til formål at øge den sociale resiliens gennem investeringer i sundhedspleje og bedre adgang til tjenester, herunder førskoleundervisning og børnepasning, langtidspleje og socialt boligbyggeri. På den måde støtter faciliteten konkret —

sammen med midlerne fra samhørighedspolitikken — en retfærdig og inklusiv genopretning i EU. En rettidig og ambitiøs gennemførelse af planerne vil udmønte sig i konkrete resultater for de europæiske borgere og støtte den igangværende omstilling af de nationale økonomier med henblik på den dobbelte omstilling. Derudover forventes mekanismen for retfærdig omstilling, herunder de 19 mia. EUR fra Fonden for Retfærdig Omstilling, at mobilisere omkring 55 mia. EUR i perioden 2021-2027 i de hårdest ramte regioner for at afbøde de socioøkonomiske virkninger af omstillingen til klimaneutralitet og dermed bidrage til dens retfærdighed.

2.4 Makroøkonomisk stabilitet

Ved at øge den økonomiske stabilitet yderligere ved at afhjælpe de resterende svagheder på nationalt plan og EU-plan og nøje koordinere relevante politikker på EU-plan kan der sikres større modstandsdygtighed over for fremtidige chok, ligesom det kan bidrage til at lette den grønne og den digitale omstilling. Den stærke og koordinerede politiske respons på covid-19-krisen har i betydelig grad mindsket dens økonomiske og sociale virkninger og samtidig haft en positiv indvirkning på den makroøkonomiske stabilitet. De seneste begivenheder har bekræftet betydningen af fortsat stærk koordinering af økonomi-, skatte-, beskæftigelses- og socialpolitikkerne, der omfatter forskellige politik- og finansieringsinstrumenter og forbinder EU og de nationale niveauer. De har også understreget betydningen af at opbygge økonomisk og social modstandsdygtighed over for uventede chok, herunder ved i normale tider at skabe finanspolitisk råderum, der kan udnyttes i nedgangstider.

Medlemsstaterne bør fortsat yde målrettet og midlertidig finanspolitisk støtte i 2022, samtidig med at de værner om den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt. Stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul gjorde det muligt for medlemsstaterne at støtte deres økonomier midt i covid-19-krisen. Den forventes at blive deaktiveret i 2023. Når den økonomiske situation tillader det, bør medlemsstaterne føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt. Samtidig bør medlemsstaterne øge investeringerne for at opnå den dobbelte omstilling, stimulere den økonomiske aktivitet og løfte beskæftigelsespotentialet. Kommissionens udtalelser om euromedlemsstaternes udkast til budgetplaner¹⁹ og Kommissionens forslag til henstilling om den økonomiske politik i euroområdet²⁰ er en del af denne efterårspakke.

En vækstfremmende sammensætning af de offentlige finanser og en retfærdig og effektiv beskatning vil være afgørende for at øge investeringerne og støtte en retfærdig, bæredygtig og inklusiv genopretning. En koordineret og vedvarende indsats over flere år er nødvendig for at sikre en vedvarende og betydelig stigning i private og offentlige investeringer, der står i et rimeligt forhold til behovene i forbindelse med den dobbelte omstilling og den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder omfattende midlertidig støtte, men de nationale budgetter skal også

¹⁹ Kommissionens meddelelse om udkastene til budgetplaner for 2022: Overordnet vurdering og Kommissionens udtalelser om eurolandenes udkast til budgetplaner for 2022.

²⁰ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Social Udvalg — Rapport om varslingsmekanismen 2022 (COM(2021) 741 final).

spille deres rolle med hensyn til at fremme investeringer. I den forbindelse er det nødvendigt, at medlemsstaterne forbedrer sammensætningen og kvaliteten af deres offentlige finanser, både på udgifts- og indtægtssiden, samtidig med at de gør fremskridt inden for grøn budgettering. På indtægtssiden er det på et tidspunkt, hvor de nationale forvaltninger kæmper for at yde mere med mindre og skal dække pandemiens omkostninger retfærdigt og uden at skade genopretningen, afgørende at forbedre overholdelsen af skattereglerne og fortsætte overgangen til miljøbeskatning. Skatteopkrævningen kan styrkes, og skattesvig, skatteundgåelse og skatteunddragelse kan reduceres gennem elektronisk angivelse af skat og afgifter, skatteforenkling og øget administrativt samarbejde på tværs af medlemsstaterne. Det vil også være vigtigt at begrænse skadelig skattekonkurrence og aggressiv skatteplanlægning²¹. Kommissionen er i færd med at udarbejde flere lovgivningsforslag^{22,23} for at øge gennemsigtigheden på skatteområdet, bekæmpe skatteundgåelse og intensivere bekæmpelsen af skatteunddragelse. Disse omfatter et forslag om at bekæmpe misbrug af skuffeselskaber til skattemæssige formål. Endvidere bør OECD/G20-aftalen om en global skattereform sikre, at multinationale virksomheder betaler en rimelig andel af skatten, uanset hvor de opererer, og betaler en reel mindsteskattesats på 15 % fra 2023. Kommissionen er ved at udarbejde et forslag med henblik på hurtigt at gennemføre den internationale aftale om reel mindstebeskatning i EU-retten.

Medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner indeholder en række foranstaltninger inden for budget- og skattepolitik. Medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner indeholder udgiftsanalyser med henblik på at øge kvaliteten af de offentlige udgifter og ændre skattesystemerne for at fremme en mere bæredygtig og retfærdig økonomisk aktivitet. Nogle planer indeholder også reformer til at forbedre pensionssystemernes holdbarhed og tilstrækkelighed på lang sigt. Foreslåede reformer, der øger skatteforvaltningens effektivitet, bør forbedre skatteopkrævningen og reducere efterlevelsescostningerne for virksomheder, enkeltpersoner og skatteforvaltninger. Nogle medlemsstater har også medtaget foranstaltninger til bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning i deres genopretnings- og resiliensplaner.

Rapporten om varslingsmekanismen indeholder Kommissionens analyse af udviklingen i ubalancer og nye risici²⁴. For 12 medlemsstaters vedkommende vil der blive foretaget en dybdegående undersøgelse af, om de er berørt af ubalancer, der kræver politiske tiltag. Efterhånden som der kommer gang i genopretningen, vil det for at sikre EU-økonomiens modstandsdygtighed også være nødvendigt at sætte ind over for de ubalancer, der fandtes før krisen, samt nye risici. Efter en gradvis korrektion af ubalancer indtil pandemiens udbrud øgede det efterfølgende økonomiske chok allerede eksisterende sårbarheder. Dette gælder især for den høje offentlige og private gæld, som er steget som følge af chokket og de foranstaltninger, der er truffet for at håndtere det. Den offentlige gæld forventes at forblive

²¹ I rapporten om momsgebet (Case m.fl., 2020) anslås det f.eks., at momsgebet i EU udgjorde 140 mia. EUR i 2018, og det forventes, at det vil stige til 164 mia. EUR i 2020, navnlig som følge af pandemien.

²² Handlingsplan for en retfærdig og enkel beskatning til støtte for genopretningsstrategien (COM(2020) 312 final).

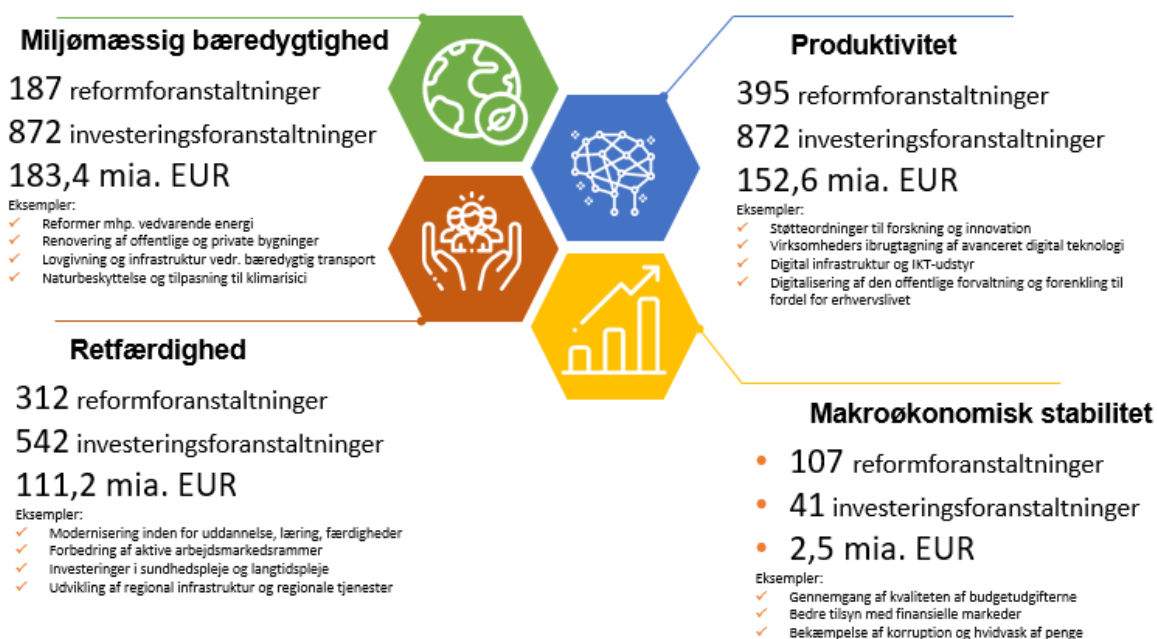
²³ Erhvervsbeskatning i det 21. århundrede (COM(2021) 251 final).

²⁴ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Social Udvalg — Rapport om varslingsmekanismen 2022 (COM(2021) 741 final).

over niveauet før pandemien i ca. en tredjedel af medlemsstaterne og i EU som helhed i løbet af det næste årti, bl.a. på grund af udgifter i forbindelse med befolkningens aldring og udgifter til bekæmpelse af klimaændringer og de allerede håndgribelige virkninger heraf. I nogle sektorer er virksomhedernes finansielle situation blevet svækket som følge af den nødvendige låntagning til at dække pludselige indtægtstab og likviditetsmangel, mens midlertidige moratorier har beskyttet virksomhederne og gjort dem i stand til at modstå tilbagegangen. Stigningen i boligpriserne i nogle medlemsstater indebærer overvurderingsrisici. Den økonomiske genopretning vil hjælpe staterne og den private sektor med at nedbringe deres gældskvoter og afbøde de finansielle sårbarheder.

Fuldførelsen af kapitalmarkedsunionen og af bankunionen vil styrke finansieringskanalerne for økonomien og fremme den private sektors bidrag til investeringsindsatsen og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed. EU's banksektor har klaret sig godt gennem det økonomiske chok, som pandemien har forårsaget, og spiller en afgørende rolle i den igangværende økonomiske genopretning. Den står dog fortsat over for strukturelle udfordringer i en situation med lav rentabilitet og fragmentering. En robust bankunion vil sætte bankerne bedre i stand til at støtte væksten i EU's økonomier i et mere integreret indre marked og samtidig beskytte EU's skatteydere og bidrage positivt til den makrofinansielle stabilitet i euroområdet. Desuden er velfungerende kapitalmarkeder nødvendige for at forsyne virksomheder, herunder SMV'er og nystartede virksomheder, med supplerende finansieringskilder for at hjælpe dem med at styrke deres kapital- og innovationspotentiale i det postpandemiske miljø og hjælpe dem med at tilpasse sig en grønnere og mere digital økonomi.

Figur 2: Genopretnings- og resiliensplanernes bidrag til de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed

Anm.: Foreløbig analyse af de 22 genopretnings- og resiliensplaner, som Rådet har godkendt (tallene kan være genstand for revision). Reforme og investeringer på delforanstaltningniveau blevet opdelt efter de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Oversigten tjener til illustration og afspejler ikke fuldt ud den indbyrdes forbundne karakter af mange foranstaltninger.

3. Det europæiske semester er under udvikling

I 2022 genoptages den brede samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker under det europæiske semester, samtidig med at forløbet udvikler sig i overensstemmelse med kravene til gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Gennemførelsen af faciliteten gør det nødvendigt fortsat at tilpasse det europæiske semester for at tage hensyn til overlapninger og sikre, at den fælles indsats kan fokusere på at levere ambitiøse genopretnings- og resiliensplaner af høj kvalitet. Gennemførelsen af planerne vil sætte skub i medlemsstaternes reform- og investeringsdagsordener for de kommende år. Det europæiske semester vil med dets bredere anvendelsesområde og multilaterale overvågning supplere gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne. De to processer vil være uløseligt forbundne, og der vil blive gjort alt for at undgå overlapninger og gøre bedst mulig brug af de eksisterende synergier for at undgå unødvendige administrative byrder.

Kommissionen vil offentliggøre strømlinede landerapporter i foråret 2022. I rapporterne vil der blive gjort status over medlemsstaternes gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanerne, også på grundlag af resultattavlen for genopretning og resiliens, der vil blive udarbejdet senest i december 2021, og af indberetningen af sociale udgifter i planerne på grundlag af den metode, som Europa-Parlamentet og Rådet i øjeblikket er ved at nå til enighed om. De vil desuden give et overblik over den økonomiske og sociale udvikling og de udfordringer, som medlemsstaterne står over for, samt en fremadrettet analyse af deres modstandsdygtighed. Endelig vil oversigten omfatte en vurdering af fremskridtene med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, navnlig via den reviderede

sociale resultattavle, og med hensyn til at nå EU's overordnede mål for beskæftigelse, kvalifikationer og fattigdomsbekæmpelse. På grundlag af denne analyse vil der i landerapporterne blive identificeret mangler i forhold til de udfordringer, der kun delvist eller slet ikke afhjælpes i genopretnings- og resiliensplanerne. Hvor det er relevant, vil rapporterne også indeholde et sammendrag af resultaterne af de dybdegående undersøgelser som led i proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer, som vil tage hensyn til virkningerne af covid-19-krisen.

Kommissionen har også til hensigt at foreslå Rådet at vedtage landespecifikke henstillinger i foråret 2022. De vil vedrøre centrale spørgsmål, der er identificeret i landerapporterne og, hvor det er relevant, de dybdegående undersøgelser, og som kan kræve politiske tiltag over flere år. På den måde vil de landespecifikke henstillinger bidrage til at fremskynde og styrke medlemsstaternes indsats inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanerne og samtidig tackle nye udfordringer med henblik på at fremskynde den dobbelte omstilling og opbygge modstandsdygtighed. De landespecifikke henstillinger vil også indeholde henstillinger vedrørende medlemsstaternes budgetsituation som foreskrevet i stabilitets- og vækstpacten. Landerapporterne, de dybdegående undersøgelser og forslagene til landespecifikke henstillinger vil indgå i forårspakken for det europæiske semester 2022.

Målene for bæredygtig udvikling ("verdensmålene") vil blive yderligere integreret i det europæiske semester. Med det europæiske semesterforløb i 2020 blev arbejdet med at integrere verdensmålene, som kommissionsformand Ursula von der Leyen opfordrede til i sine politiske retningslinjer fra 2019, skudt i gang. I 2022 vil det europæiske semester fortsætte ad denne vej for at tilvejebringe en fuldt ajourført og konsekvent rapportering om verdensmålene for alle medlemsstater. For det første vil den årlige overvågningsrapport om verdensmålene²⁵ nu være en del af de dokumenter, der indgår i det europæiske semester, og vil blive offentliggjort som en del af forårspakken. For det andet vil hver landerapport inden for det europæiske semester indeholde et særligt afsnit om status i landet sammenlignet med EU-gennemsnittet og en gennemgang af fremskridtene på hvert af de områder, der er omfattet af verdensmålene²⁶. For det tredje vil en kombination af disse to elementer og yderligere indikatorer, der kan bruges til at måle medlemsstaternes resultater med hensyn til centrale EU-politiske mål (f.eks. den europæiske grønne pagt, det digitale årti), bidrage med oplysninger til landerapporterne og understøtte de landespecifikke henstillinger. Dashboardet over modstandsdygtighed²⁷ kan også indgå i analysen af landerapporterne.

Kommissionen vil gøre sit yderste for at sikre synergier og strømlinede rapporteringsforpligtelser mellem genopretnings- og resiliensfaciliteten og det europæiske semester. Undgåelse af unødvendige administrative byrder vil være det ledende princip i forholdet mellem Kommissionens tjenestegrene og medlemsstaternes forvaltninger. Kommissionen vil strømline medlemsstaternes rapporteringsforpligtelser i begge processer. For eksempel vil de nationale reformprogrammer, der skal forelægges i april, også blive

²⁵ Eurostat — Sustainable Development in the European Union – Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context", juni 2021.

²⁶ De landeoversigter vedrørende verdensmålene, som Eurostat udarbejder, viser den aktuelle situation i medlemsstaterne såvel som udviklingen hen imod opfyldelsen af verdensmålene sammenlignet med EU-gennemsnittet, se: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/sdg-country-overview/>

²⁷ <https://ec.europa.eu/info/resilience-dashboards>.

anvendt i forbindelse med den halvårslige rapportering under genopretnings- og resiliensfaciliteten. Rapporteringen ved hjælp af relevante IT-værktøjer vil bidrage til overvågningen af fremskridt med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne og de overordnede fremskridt med hensyn til at opfylde tidligere landespecifikke henstillinger, så der ikke vil være behov for yderligere papirrapportering.

Det relancerede europæiske semester tager udgangspunkt i en konstruktiv dialog med medlemsstaterne, der vil foregå samtidig med dialogen om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne. Kommissionen og medlemsstaterne har styrket og uddybet deres samarbejde under dialogen om udformningen af genopretnings- og resiliensplanerne, som forventes at fortsætte i planernes gennemførelsesfase. Denne dialog vil finde sted på den mindst byrdefulde måde for de nationale offentlige forvaltninger, idet der også gøres brug af virtuelle eller skriftlige udvekslinger. For at sikre synergier vil disse bilaterale udvekslinger blive kombineret med den bredere dialog under det europæiske semester, der omfatter alle relevante emner, også dem, der ikke er omfattet af planerne. Kommissionen vil endvidere støtte udvekslingen af synspunkter og analyser mellem medlemsstaterne, hvilket er et centralt element i en effektiv multilateral overvågning.

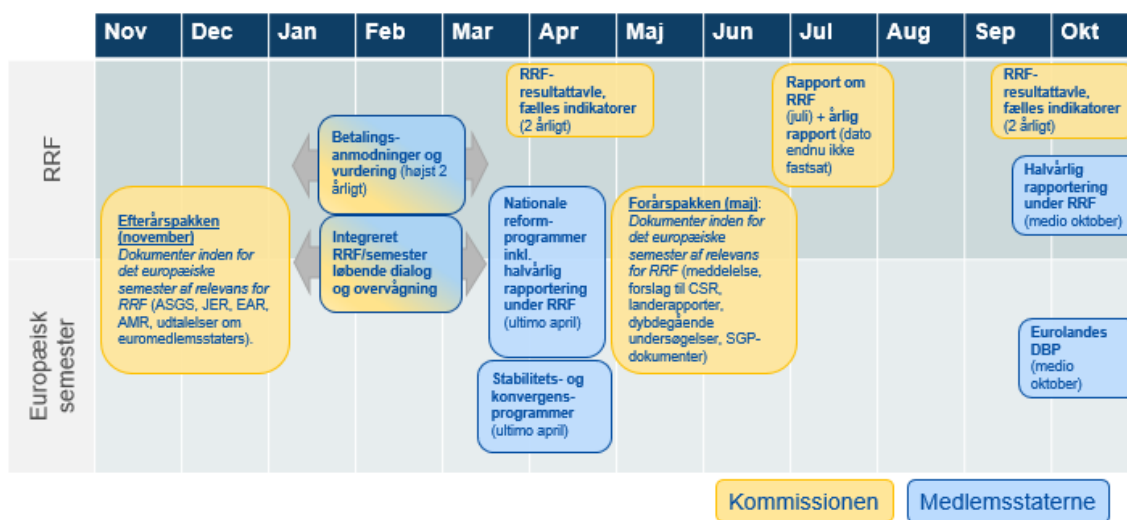
Systematisk inddragelse af arbejdsmarkedets parter og andre relevante parter er afgørende for en vellykket samordning og gennemførelse af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken. Det er vigtigt at sørge for rettidig og meningsfuld inddragelse af alle parter i alle faser af semestercyklussen. Under pandemien har arbejdsmarkedets parter støttet udformningen og gennemførelsen af nød- og genopretningsforanstaltninger samt genopretnings- og resiliensplaner i mange medlemsstater. Der har imidlertid været stor forskel mellem medlemsstaterne, når det kommer til høring og inddragelse af berørte parter. I forbindelse med gennemførelsen af planerne er det vigtigt, at medlemsstaterne aktivt samarbejder med arbejdsmarkedets parter og andre interessenter gennem regelmæssige møder. Disse udvekslinger vil også være en lejlighed til at drøfte den bredere dagsorden for samordning af den økonomiske politik, beskæftigelsespolitikken og socialpolitikken og hjælpe med fælles identificering af udfordringer, forbedring af politiske løsninger og bidrage til en vellykket gennemførelse af det europæiske semester og af genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Den styrkede interinstitutionelle dialog på europæisk plan med både Europa-Parlamentet og Rådet vil fortsætte. De løbende drøftelser om den sociale og økonomiske udvikling i Den Europæiske Union sikres gennem den halvårslige makroøkonomiske dialog på politisk og teknisk plan mellem Rådet, Kommissionen og repræsentanter for de europæiske arbejdsmarkedsparter. Dette format er allerede blevet benyttet i forbindelse med drøftelserne under det europæiske semester samt genopretnings- og resiliensfaciliteten. Gennemførelsesfasen for genopretnings- og resiliensplanerne og genoptagelsen af landerapporterne er en god lejlighed til at give den makroøkonomiske dialog på både teknisk og politisk plan ny fremdrift. Kommissionen vil også fortsætte sin tætte dialog med Europa-Parlamentet om centrale sociale og økonomiske udviklinger, herunder i forbindelse med det europæiske semester, og vil samarbejde med Europa-Parlamentet inden hver vigtig fase af det europæiske semester. Navnlig med hensyn til genopretnings- og resiliensfaciliteten vil Kommissionen fortsat indgå i dialoger om genopretning og resiliens med Parlamentet og regelmæssige udvekslinger i en særlig arbejdsgruppe under Parlamentet om faciliteten.

Kommissionen agter at fortsætte denne gode praksis og er fast besluttet på at styrke den demokratiske ansvarlighed i forbindelse med Unionens økonomiske styring.

I forbindelse med debatten om revisionen af den økonomiske styring vil der i de kommende måneder blive set på, hvordan det europæiske semester skal forløbe og udvikle sig på mellemlang sigt. Flere overvejelser og høringer af interessenter er i gang og hænger sammen med det europæiske semesters formål og rolle. Under hensyntagen til de ændrede omstændigheder for økonomisk styring i kølvandet på covid-19-krisen genoptog Kommissionen i oktober 2021 den offentlige debat om revisionen af EU's ramme for økonomisk styring²⁸. Revisionen har til formål at gøre den økonomiske overvågning og politikkoordineringen i Unionen mere effektiv, og den offentlige debat bør bidrage til at opnå en bredt funderet konsensus om det videre forløb. Gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne vil også give yderligere indsigt i og viden om komplementariteten og samspillet mellem det europæiske semester og genopretnings- og resiliensfaciliteten. Det europæiske semester 2022 giver mulighed for at drøfte disse resultater med medlemsstaterne og de relevante interessenter for at se, om og hvordan de fremtidige europæiske semesterforløb og målsætningerne herfor kan forbedres.

Figur 3: Illustration af, hvordan processerne under det europæiske semester 2022 og genopretnings- og resiliensfaciliteten er integrerede

Forkortelser: ASGS: årlig undersøgelse af bæredygtig vækst, EAR: henstilling vedrørende euroområdet, JER: fælles beskæftigelsesrapport, AMR: rapport om varslingsmekanismen, DBP: udkast til budgetplaner, EA: euroområdet, RRF: genopretnings- og resiliensfaciliteten, SGP: stabilitets- og vækstpagten.

4. Konklusion

En dristig og koordineret indsats på EU-plan og nationalt plan som reaktion på covid-19 har gjort det muligt at skifte gear fra krisestyring til genopretning. Den ambitiøse politiske dagsorden og den finansiering, der er leveret på EU-plan og nationalt plan, vil

²⁸ Europa-Kommissionen — EU's økonomi efter covid-19: betydning for den økonomiske styring (COM(2021) 662 final af 19.10.2021).

bidrage til at sikre en varig og inklusiv genopretning og således hjælpe Europa med at opnå den dobbelte omstilling og blive mere retfærdig og modstandsdygtig. Genopretnings- og resiliensfaciliteten, der er forankret i det europæiske semester, er det vigtigste instrument i de kommende år til at levere resultater inden for denne dagsorden og bane den rette vej for gennemførelsen heraf i alle medlemsstaterne. Det vil være et kollektivt ansvar for alle beslutningstagere at omsætte denne kurs til handling og gøre genopretningen til en succes for alle EU-borgere og styrke grundlaget for de kommende generationers velstand.

Efterhånden som de strukturelle ændringer, der kræves i forbindelse med den dobbelte omstilling, skrider frem, vil det europæiske semester fortsat være den overordnede EU-ramme for samordning af økonomiske, beskæftigelsesmæssige og sociale politikker og således bidrage til at identificere relevante politiske udfordringer, fastsætte politiske prioriteter, udstikke politiske retningslinjer og sikre politikovervågning og tilsyn. Genopretnings- og resiliensfaciliteten vil være omdrejningspunktet for processen i de kommende år, da den er fuldt forankret i EU's mål om at opnå konkurrencedygtig bæredygtighed. Genopretnings- og resiliensplanerne vil hjælpe medlemsstaterne med at efterkomme en stor del af de eksisterende landespecifikke henstillinger i de kommende år. Samtidig vil det europæiske semester fortsat udgøre det analytiske grundlag for identificering af relevante nye økonomiske, beskæftigelsesmæssige og socialpolitiske udfordringer, herunder dem, der udspringer af de nye eller øgede EU-politiske ambitioner (f.eks. Fit for 55, det digitale årti), der ikke allerede er behandlet i planerne, og for at fremsætte landespecifikke henstillinger i den henseende. De to processer vil således fortsat være indbyrdes forbundne, mens synergierne vil blive udnyttet i videst muligt omfang for at undgå overlapninger og dobbeltarbejde, herunder i forbindelse med rapporteringskrav.

Det vil være bydende nødvendigt at gennemføre de ambitiøse reform- og investeringsdagsordener, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, i de kommende år. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at sikre en fuldstændig og rettidig gennemførelse af de reformer og investeringer, der indgår i deres planer, og til at fremskynde programmeringen og gennemførelsen af samhørighedspolitikens midler. Kommissionen opfordrer også medlemsstaterne til at tage de prioriteter, der er fastlagt i denne årlige undersøgelse af bæredygtig vækst, i centrum, når de gennemfører nationale reformer og investeringer. Medlemsstaterne har en lang række EU-politikker og finansieringsinstrumenter til rådighed, og Kommissionen er rede til at støtte dem, hvor det er muligt.